

něného, jemuž jejich příchod nebyl vítán a že zde svým pohrůžným chováním vyvolali situaci, v níž nezbylo ohroženému, než podrobiti se jejich nátlaku. Také v tomto směru nelze se obejít pro nedostatek bezvadného zjištění ve směru subjektivní viny bez nového projednání věci první stolicí. Naproti tomu není odůvodněna zmateční stížnost státního zastupitelství, pokud bere v odpor sprostění obžalovaných Václava T-a a Zdeňka D-a z obžaloby pro zločin dle § 98 b) tr. zák. pro žalobní děj ze dne 19. srpna 1920. Naléhání obžalovaného T-a a D-a na kaplana P-a, by vydal klíče a poskytnul byt československému knězi B-ovi a případné pohrůžky při tom pronesené jsou jen částí násilného jednání obžalovaných a celého sročeného davu, kteréž je již vyčerpáno podřaděním pod § 83 II. věta tr. zák., takže je nelze znovu podřadovati vedle toho ještě pod ustanovení § 98 b) tr. zák. Také případná vyšší trestní sazba pro zločin dle § 98 b) tr. zák. § 100, druhý odstavec nemůže zde míti významu, ježto pro všechny obžalované jako původce přichází v úvahu táž vyšší trestní sazba prvního odstavce § 84 tr. zák.

Čís. 998.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

K pojmu přemrštěnosti ceny. Nelze vzít v úvahu výlučně pořizovací náklady, nýbrž dlužno postupovati dle § 18 lich. zák.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1922, Kr I 993/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Plzni ze dne 7. dubna 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem předražování dle § 7 (1) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., shledává zmateční stížnost nesprávným výrokem soudu, že prodejní cena 17.500 K za pár koní, koupených obžalovaným krátce před tím za 13.000 K, je zřejmě přemrštěnou. Stížnost jest bezdůvodna. Co se týká otázky zřejmé přemrštěnosti požadované ceny, sluší především poukázati na zásadní předpis § 18 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n., dle něhož o tom, je-li cena zřejmě přemrštěnou, rozhoduje soud lichevní dle volného uvážení všech okolností. Nálezací soud přihlížel ku všem směrodatným okolnostem, zejména ku všem nabývacím nákladům, obžalovaným uplatňovaným, a dospěl, volně je zhodnotiv, ku přesvědčení o zřejmé přemrštěnosti požadované ceny. V jeho postupu, vyhovujícím úplně ustanovení § 18 citovaného zákona, nelze seznati právní omyl. K dalším nákladům, teprve ve zmateční stížnosti vypočítaným, nelze vzhledem k ustanovení § 288 čís. 3 tr. ř. přihlížeti, což ostatně stížnost sama uznává. Brojení její proti zmíněnému přesvědčení soudu, v němž jako jeden z přísedících zasedal soudní znalec z oboru hospodářství, musí zůstat tím spíše bez úspěchu, když soud zdůrazňuje, že v dotyčné době byl nedostatek koní a velká poptávka po nich a že řečená cena prodejní je jen výsledkem tehdejších mimořád-

ných poměrů. Tím je odňata půda námitce, že zisk, obžalovanému značným ostatně procentem — 10 proc. — k dobru čítaný, je prý ještě nepřiměřený. Není přípustno, by si někdo započítával zisk z vlastní režie, ježto tato a čistý zisk jsou obsaženy jako zvláštní složky v ceně prodejní. K vývodům stížnosti dlužno jen ještě podotknouti, že zásada o výrobních nákladech není zásadou výlučně směrodatnou, jak to zřejmo i ze zákona, který se právě vystříhal, aby tuto zásadu ve svém znění uplatnil. Motivy zákona čís. 567 z roku 1919 poukazují k tomu, že předpisem § 18 odstraněna byla vada, zaviněná t. zv. teorií pořizovacích nákladů, aniž jest se obávati, že stalo se to v neprospěch obviněného, ježto dnes, po několikaletých válečných zkušenostech, možno s plnou jistotou tvrditi, že každý nabyt dostatečného rozhledu a znalostí, by posoudil, co jest cena zřejmě přemrštěná. Nevede proto pouhé mechanické vypočítávání nákladů pořizovacích a přepočítání režie a občanského zisku vždycky ku spolehlivému rozřešení otázky přiměřenosti ceny. Tomu pro případ, o nějž tu jde, nasvědčuje úvaha, že, kdyby měl býti pro zjištění hodnoty věci směrodatným postup, stížnosti žádaný, dosáhla by cena ze koně, o nějž se jedná, v krátké době výše nedozírné. Pravdu má ovšem zmateční stížnost, tvrdíc, že dle § 7 zákona o lichvě je nutno, by zřejmá přemrštěnost požadované ceny byla na první pohled patrnou, bez ohledu na jakoukoli kalkulaci. Tak se však věc má v tomto případě. Neboť, uváží-li se, že obžalovaný za koně, nedávno za 13.000 K koupené, požadoval 17.500 K, ačkoli dle zjištění rozsudku nenastala v mezidobí v poměrech nijaká podstatná změna a koně v době té na skutečné užitkové hodnotě nenabýly, bje přímo do očí nepoměr mezi oběma cenami a nenalézá svého oprávnění v různosti skutečné hodnoty koní v době nákupu a prodeje, nýbrž jedině v nekalém využitkování panující nouze o ně.

Čís. 999.

Do výroku o ztrátě práva volebního lze si stěžovati pouze odvoláním. Byl-li trestný čin spáchán před tím, než-li nabyt účinnosti zákon ze dne 18. března 1920, čís. 163 sb. z. a n., jest užití zásad zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n. Ustanovení § 295, odstavec první, tr. ř. jest i tu použiti.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1922, Kr I 1042/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Karla L-a do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Mostě ze dne 22. června 1921, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným přečiny dle § 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z. a dle § 20 čís. 2 téhož cís. nař., vyhověl však odvolání obžalovaného do výroku o ztrátě práva volebního, zrušil výrok ten a vyslovil, že obžalovaný spáchal trestné činy z pohnutek nízkých a nečestných. Zároveň se nejvyšší soud jako soud zrušovací dle § 295 odstavec první tr. ř. usnesl, že výrok nalézacího soudu, obsažený ve shora zmíněném rozsudku, jímž vyslovena byla ztráta práva volebního též u spoluobžalovaných Václava H-a, Antonína G-a, Ladislava Š-a a Jaroslava R-a se z moci úřední zrušuje a že se vyslovuje, že tito obžalovaní spáchali trestné činy, o něž v tomto případě jde, z pohnutek nízkých a nečestných. V otázce, o níž tu jde, uvedeno